

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มหนึ่ง

นางสาวปราณี สิ้นธุระอากาศ

001639

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

I16494089

OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS CONCERNING THAI GRAMMAR
TEXTBOOK ONE AT THE SECONDARY EDUCATION LEVEL

Miss Pranee Sinsaart

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนหลักภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มหนึ่ง

โดย นางสาวปราณี สิ้นธุ้สะอาก

ภาควิชา มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เพ็ชรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

สุประคิษฐ์ มุนนาค คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ มุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

สุประคิษฐ์ มุนนาค ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ รุประนี นาคทรพรพ)

สุจริต เพ็ชรชอบ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เพ็ชรชอบ)

สุประคิษฐ์ มุนนาค กรรมการ
(อาจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนหลัก
ภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มหนึ่ง

ชื่อนิสิต นางสาวปราณี สิริสุขะอาค

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิต เพ็ชรขอบ

ภาควิชา มัชฌมศึกษา

ปีการศึกษา 2522

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มหนึ่ง ของกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านรูปเล่ม เนื้อหา การใช้หนังสือเรียน ตลอดจนปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่าง ๆ
2. เพื่อศึกษาสภาพการเรียนการสอน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับหนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทย ตลอดจนการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 2 ฉบับ มีลักษณะคล้ายกัน 1 ฉบับ สำหรับครู 1 ฉบับ สำหรับนักเรียน ใช้แบบสอบถามเพื่อถามครูที่สอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน ใ้คนักเรียนจำนวน 480 คน ครู 30 คน นำแบบสอบถามที่ได้ออกมา

วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ มีชนิดเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ (t - Test) ทดสอบความมีนัยสำคัญ นำข้อมูลเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ความคิดเห็นของครูและนักเรียนส่วนใหญ่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในด้านเนื้อหาและวิธีการเขียน คำนภาพประกอบและคำกรุปเล่มของหนังสือเรียน ส่วนความคิดเห็นในค่านแบบฝึกหัด การพิมพ์และส่วนประกอบค่าง ๆ ของหนังสือเรียนส่วนใหญ่แล้วไม่แตกต่างกัน ครูมีความเห็นควยในระดับมากที่สุดว่า เนื้อหาในหนังสือเรียนมีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาภาษาไทย โดยเน้นการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสาร นักเรียนเห็นควยในระดับมากกว่าหนังสือเรียนเสนอความรู้ทางหลักภาษาไทยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน สำหรับคำกรุปเล่ม และภาพประกอบของหนังสือเรียนนั้นครูและนักเรียนเห็นว่า ควรปรับปรุงรูปเล่มให้มีมาตรฐาน มีความทนทาน ใช้กระดาษดีกว่าที่เป็นอยู่ นักเรียนเห็นว่าหนังสือเล่มนี้มีขนาดพอเหมาะ ไม่หนาเกินไป สะดวกในการหยิบใช้ ความคิดเห็นที่มีต่อภาพประกอบนั้นครูและนักเรียนเห็นว่าควรใช้ภาพปกที่สามารถดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ทั้งควรมีภาพประกอบในเล่มให้มาก ในค่านการพิมพ์ครูและนักเรียนเห็นว่า การพิมพ์เหมาะสม เรียบร้อยดี ขนาดของตัวอักษรชัดเจน เหมาะสมกับสายตาของนักเรียน

ครูและนักเรียนเสนอแนะว่า ควรมีบทสรุปท้ายบทเรียน ควรมีบรรณานุกรมท้ายเล่มหรือท้ายบท และควรมีกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละบทไว้ท้ายบทเรียนควย การใช้หนังสือเรียนนั้นทั้งสองฝ่ายประสบปัญหาการใช้พอสมควร ปัญหาที่ประสบได้แก่ เนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป การอธิบายไม่กระจ่างพอ และบางตอนใช้ภาษายากเกินไป

ครูและนักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย จากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 1 ควบคู่กับหนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่ต้องแยกชั่วโมงเป็นรายวิชา

แต่อาจจัดหลักภาษาไทยเป็นชั่วโมงพิเศษบ้างสำหรับเนื้อหาวิชาบางเรื่อง หลังจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย และการใช้หนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทยแล้ว การเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยน่าสนใจขึ้น ผู้เรียนสามารถนำหลักภาษาไทยไปใช้ในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions of Teachers and Students Concerning Thai
Grammar Textbook One at the Secondary Educational
Level

Name Miss Pranee Sinsaart

Thesis Advisor Associate Professor Suoharit Pienchob, Ed.D.

Department Secondary Education

Academic Year 1979

ABSTRACT

The Purposes of Study :

1. To study teachers and students' opinions concerning lower secondary education level Thai Grammar Textbook One of the Ministry of Education on appearance, the contents, and the use of the textbook as well as their problems and suggestions.
2. To study teaching learning Thai Grammar situations as well as teachers and students' opinions concerning those situations.
3. To compare the teachers' and the students' opinions concerning Thai Grammar Textbook One as well as Thai grammar instruction.

Procedures :

Questionnaires were sent to both Thai language teachers and Matayomsuksa One students at the lower secondary education level in 16 public and private secondary schools in Metropolitan Bangkok. The

participants were 30 Thai language teachers and 480 students. The returned questionnaires were analysed statistically by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test then tabulated and explained descriptively.

The results :

The majority of teachers' and students' opinions concerning contents, style of writing, illustration and the appearance of the textbooks were significant difference at the level of .01. There were no significant difference on the part of exercises, publishing and other components of the textbook. The teachers agreed at the highest level that the contents in the textbook were in accordance with the objectives appeared in Thai language curriculum, emphasizing on using language as communication skills. The students agreed at the high level that the textbook offered Thai grammar that could be used in everyday life. For the appearance of the textbook, teachers and students thought that it should be improved up to that standard so that it should last longer. In addition, the quality of the paper should be better. The students thought that the size of the textbook was appropriate and handy. Teachers and students thought that there should be more illustrations and the cover should be more attractive. They also thought that the publishing of the textbook was good and the alphabets were in appropriate size.

Teachers and students suggested that there should be summaries, learning activities and references at the end of each chapter or at

the end of the volume. The problems of using the textbook faced by teachers and students were some difficult contents, vague explanation and too difficult language in some parts.

Majority of teachers and students considered that Thai language textbook, "Taksasomphan" should be taught along with this book so that grammar and literature teaching and learning process should be integrated. However, time should be arranged for teaching grammar alone in some parts. They agreed that the teaching and learning Thai grammar was more interesting after the curriculum, teaching learning process, and the textbook had been changed, the students could apply Thai grammar in their everyday life.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

นับแต่ผู้เขียนวางโครงการจะทำวิทยานิพนธ์ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์สำเร็จลงได้
ด้วยคตินั้น ผู้เขียนได้รับความกรุณา ได้รับความคำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนความเมตตา ห่วงใย
เป็นอย่างมากจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุจริต เพ็ชรชอบ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ
ของท่าน และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์สุระปะนี นาคทรพรพ ศาสตราจารย์
หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ และ อาจารย์พร้อมพรรณ อุดมสิน ที่กรุณาให้คำแนะนำ
ตลอดจนให้เอกสารต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการวิจัย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ อาจารย์ภาษาไทย และขอขอบคุณ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จสมบูรณ์ถ้ามิได้รับความช่วยเหลือจาก เพื่อนนิสิตปริญญาโท
สาขาการสนทนาไทยหลายท่าน ไทแก่ คุณพิศวาท ลักคากุล คุณนิรมาน วงศ์ชนะชัย
คุณสุพิชญ์ พรหมลา คุณพรทิพย์ กอสุวรรณ คุณทวางรัตน์ คุณเจริญญ์ คุณสุนทรี
เฉลิมพงษ์ศรี คุณมณฑนา วัฒนถนอม และ คุณสุรีย์ประภา ทรัพย์เวช รวมทั้งได้รับ
ความอนุเคราะห์เป็นอย่างมากจาก คุณสุรางค์ อนุชโชติ คุณสุวิมล โชคพิมิล และคุณมนตรี
ปิ่นสุวรรณ ผู้เขียนขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนในความช่วยเหลือครั้งนี้เป็นอย่างมาก

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เขียนขึ้นและได้สำเร็จเสร็จสิ้นลงท่ามกลางความรัก ความเมตตา
เกื้อกูลจาก พ่อและแม่ ตลอดจนพี่ ๆ และน้องของผู้เขียน ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

ปรานี สันธุ์สะอาก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิจกรรมประกาศ.....	๘
รายการตารางประกอบ.....	๙
มทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
✓ การดำเนินการวิจัย.....	9
✓ ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความในการวิจัย.....	10
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	12
นักเรียนมัธยมศึกษากับการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย.....	12
การพัฒนาการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย.....	14
ความสำคัญของหนังสือเรียน.....	21
✓ เกณฑ์ในการวิเคราะห์หนังสือเรียน.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34

บทที่

หน้า

3	วิธีดำเนินการวิจัย...	42
	พื้นฐานการวิจัย...	42
	เครื่องมือในการวิจัย...	42
	ตัวอย่างประชากร...	43
	การรวบรวมข้อมูล...	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล...	45
4	ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล...	48
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ...	94
	สรุปผลการวิจัย...	95
	การอภิปรายผลการวิจัย...	100
	ขอเสนอแนะของผู้วิจัย...	105
	บรรณานุกรม...	108
	ภาคผนวก...	113
	ประวัติผู้วิจัย...	149

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑

หน้า

15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียนด้านการพิมพ์หนังสือเรียน...	68
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและนักเรียนด้านส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือเรียน...	69
17	หนังสือที่ยึดเป็นหลักในการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยมากที่สุด	70
18	การใช้หนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทย...	70
19	ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หนังสือเรียน...	73
20	ความพึงพอใจในหนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทย...	74
21	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นในหมวดวิชาภาษาไทยหรือในหมวดวิชาอื่น...	74
22	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทยจากหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1...	75
23	ความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และการใช้หนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1...	77
24	ความคิดเห็นหลังจากการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การเรียนการสอนวิชาหลักภาษาไทย และการใช้หนังสือเรียนวิชาหลักภาษาไทย...	78
25	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคู่มือการสอนหลักภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 1 ของ กระทรวงศึกษาธิการ...	79
26	สัดส่วนของส่วนประกอบของหนังสือเรียน...	92
27	สัดส่วนของเนื้อหาและแบบฝึกหัดของหนังสือเรียน...	93